

При обчисленні оберненого методу амортизації необоротних активів на основі прибутку від основної неопераційної діяльності, спочатку треба її визначити за методом на основі прибутку від основної неопераційної діяльності, а потім суми відобразити у зворотній черговості: перший рік – в останній, другий – у передостанній і т. д.

Можна використовувати різні обернені методи амортизації необоротних активів відповідно до видів прибутку від основної неопераційної діяльності, у тому числі на основі: 1) прибутку від реалізації необоротних активів; 2) прибутку від інвестицій в асоційовані підприємства; 3) прибутку від спільної діяльності; 4) прибутку від інвестицій в дочірні підприємства; 5) прибутку від дивідендів одержаних; 6) прибутку від відсотків одержаних; 7) інших прибутків від фінансових операцій та ін.

Обчислення оберненого методу амортизації необоротних активів на основі прибутку від основної неопераційної діяльності можна робити двома способами: 1) із первісної (початкової) вартості необоротних активів; 2) із залишкової (балансової, поточної) вартості необоротних активів.

Список використаних джерел:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” : Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

2. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv#Text>.

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291 (у редакції наказу Міністерства фінансів України 09 грудня 2011 р. № 1591). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>.

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

Тищенко Анастасія,

студентка 3 курсу, спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник - Дворник Інна,

к.е.н., доцент ,

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Державний бюджет займає ключове місце під час регулювання економічних процесів, забезпечення фінансової стабільності, а також соціального розвитку та добробуту населення, особливо в умовах війни [2].

Глобальні зміни, спричинені повномасштабним вторгненням держави-агресора, вразили економіку України та змусили її змінювати фінансову систему.

В умовах воєнного стану надзвичайно важливо забезпечити належне виконання державного бюджету. Нині перед Україною поставили завдання із забезпечення ефективного функціонування бюджетної системи, переорієнтації раніше поставлених державою цілей, перерозподілу обмежених бюджетних коштів, забезпечення соціальних виплат громадянам, збільшення видатків на оборону держави, перегляду джерел наповнення бюджету та залучення міжнародної фінансової допомоги. Від злагодженості та швидкої координації ланок бюджетної політики залежить підтримання фінансової стійкості держави та недопущення виникнення макроекономічних дисбалансів [3].

Таблиця 1

Структура і динаміка доходів державного бюджету у 2021 та 2023 р.р.

Доходи	2021 р.	2023 р.	Відхилення 2023 р. від 2021 р., +/-
Неподаткові надходження	175358	991601,7	816243,7
Доходи від операцій з капіталом	328,7	100,3	-228,4
Кошти від закордон-них країн і міжнародних організацій	1289,9	433404,5	432114,6
Цільові фонди	209,4	432,1	222,7
Офіційні трансферти	12576,1	42915,3	30339,2
Усього	1296852,9	2671998	1375145,1

Проаналізувавши дані державного бюджету 2021 і 2023 років, спостерігалось збільшення витрат, особливо змінилася сума витрат у сфері оборони і зменшилася - освіти.

У довоєнний 2021 рік сума державного боргу становила 2671828 млн грн, а ВВП - 5459574 млн грн, частка державного боргу до ВВП - 48,9%. У кінці 2023 року: державний борг - 5519484 млн грн, а ВВП - 6537825 млн грн, частка державного боргу до ВВП - 84,4%. При цьому рівень боргової безпеки у 2023 році перевищує нормативний показник 60% ВВП.

Наслідками збільшення державного боргу є: зростання інфляції високими темпами, випередження цін над виплатами заробітних плат, залежність країни від кредиторів та збільшення зобов'язань України виконувати їх умови, девальвація національної валюти, а отже і погіршення рівня якості життя населення, зменшення їх реальних доходів, значне подорожчання енергоносіїв, та ін.

Структура загального боргу: у 2021 році сума зовнішнього боргу 57197 млн дол. США, внутрішнього - 40750,4 млн дол. США; у 2023 році: 101704,7 млн дол. США і 43612,2 млн дол. США відповідно. Таким чином за 2 воєнні роки державний борг збільшився на 48% і склав 145316,9 млн дол. США [1].

Через військову агресію з боку росії, з метою забезпечення видаткової частини державного бюджету і виконання державою своїх функцій існує додаткове

Напрям 3

«Управлінські, економічні та облікові, аспекти поліпшення діяльності підприємств»

фінансування загального фонду державного бюджету ЄС, США, МВФ, Японії, Канади, Великої Британії, Норвегії, Світового банку, Іспанії тощо [4].

Таблиця 2

Структура і динаміка витрат державного бюджету у 2021 та 2023 р.р.

Витрати	2021 р.	2023 р.	Відхилення 2023 р. від 2021 р., +/-
Загальнодержавні функції	206643,1	296139,1	89496
Оборона	127527,3	2097620,5	1970093,2
Громадський порядок, безпека, судова влада	174409,6	574614,6	400205
Економічна діяльність	180989,9	134307,6	-46682,3
Охорона навколишнього середовища	8200,2	5202,5	-2997,7
Житлово-комунальне господарство	164,1	8369,4	8205,3
Охорона здоров'я	170505,2	179258,2	8753
Духовний та фізичний розвиток	15970,3	11817,7	-4152,6
Освіта	63837,1	60452,2	-3384,9
Соціальний захист та соціальне забезпечення	339278,9	469251,2	129972,3
Міжбюджетні трансферти	202733,3	177385,2	-25348,1
Усього	1490258,9	4014418,1	2524159,2

Пропозиції щодо удосконалення використання державного бюджету: впровадження використання різних податкових ставок:

- прогресивних: для зменшення диференціації доходів населення та відповідно наповнення державного бюджету;
- регресивних: для галузей економіки, що забезпечують продовольчу безпеку країни і формують ВВП(наприклад сфера сільського господарства).

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL:<https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Ватаманюк-Зелінська У. З., Прицак Я. М., Зелінський М.-П. Б. Особливості формування та виконання державного бюджету України в умовах воєнного стану. *Економічний простір*. 2023. №185. С.26-31. URL: <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/10804/1/Vatamaniuk-Zelinska.pdf>
3. Канаєва Т., Галабурда А. Бюджетна політика держави в умовах воєнного стану. *Scientia fructuosa (Вісник Київського національного торговельно-економічного університету)*. 2022. Том 144. № 4. С. 98–109. URL: <http://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/1349/1291>
4. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт. Фінансування державного бюджету України з початку повномасштабної війни. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/ukraines_state_budget_financing_since_the_beginning_of_the_full-scale_war-3435